

BIBLIOBUSZ „EZERREL” AVAGY A MOZGÓKÖNYVTÁRI ELLÁTÁS BARANYA MEGYÉBEN¹

A Csorba Győző Megyei - Városi Könyvtár (a továbbiakban: megyei-városi könyvtár) egy fiatal, mindössze nem egész két éve működő integrált intézmény, mely tradicionális hagyományokkal és összességében közel 60 éves múlttal rendelkezik. Önkormányzati fenntartású intézmény, jelenleg a Baranya - Pécs Közkönyvtári Társulás alá tartozik. A megyei-városi könyvtár = közkönyvtár; mely a teljes életkori skála (a csecsemőkortól a nyugdíjas korig) könyvtárhasználati szokásainak figyelembevételével szervezi szolgáltatási és gyűjteményszervezési feladatait. Intézményünk Baranya megye második legnagyobb nyilvános könyvtára; egyúttal a megye és Pécs város területén működő intézmények szakmai koordinációs központja.

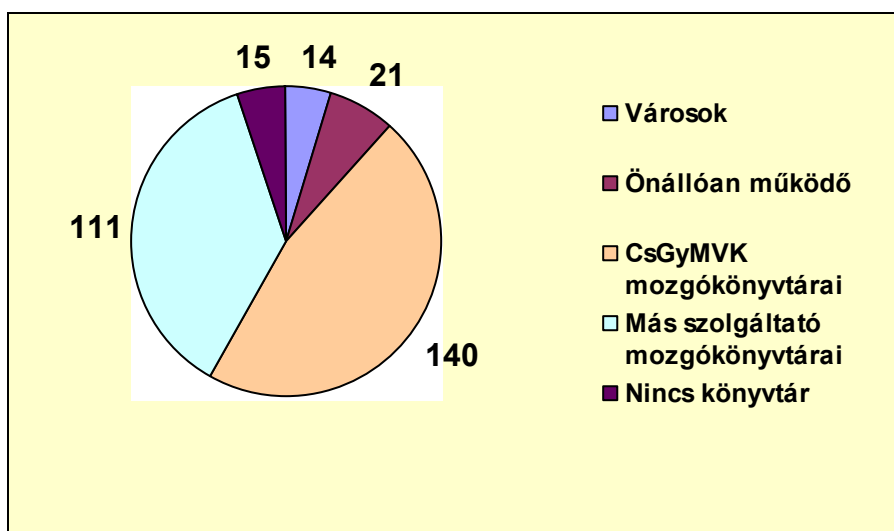
Az Országos Könyvtári Napok keretében megtartott előadásban a megyei-városi közkönyvtári feladatok széleskörű palettájából egy - újdonságként megjelenő - terület prezentálását vállaltam el. A Könyvtárbusz Projekt (Európai Unió támogatásával) kapcsán egy merőben új kezdeményezést - a valóban országosan is egyedülálló – korszerű, Baranya megye 28 aprófalujában mozgókönyvtári ellátást biztosító járművet mutattam be.

Az előadás első részében a megyei-városi könyvtár Baranya megyében végzett hálózati munkájának keresztmetszetét vázoltam fel.

Baranya megye könyvtári helyzetképe:

Könyvtártípus	Település	Százalékarány
Városi könyvtárak	14	4,6 %
Önállóan működő könyvtárak	21	7 %
CsGyMVK mozgókönyvtárai	140	46,5 %
Más szolgáltató mozgókönyvtárai	111	36,9 %
Nincs könyvtár, vagy szünetel	15	5 %
ÖSSZESEN:	301	100 %

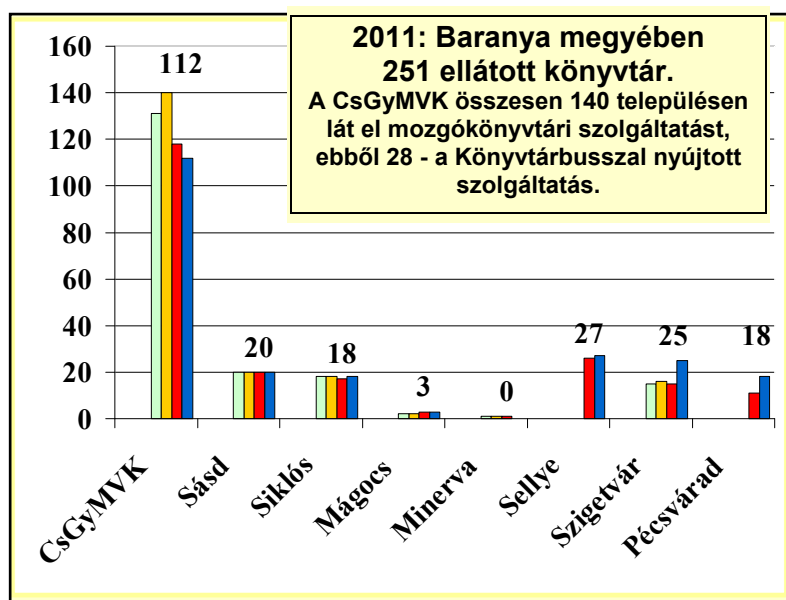
¹ Elhangzott 2011. október 6-án, a József Attila Városi Könyvtár szakmai napján; szerkesztett változat.

Intézményünk 2011. évi munkatervében kiemelt feladat volt: a mozgókönyvtári ellátás szervezése, a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működtetése és a Nemzetiségi Ellátó Központ állománygondozása is.

Hálózati Osztályunk munkáját - 2011-ben - is a minden év elején megkötendő, ún. szolgáltatási szerződések határozták meg. Ebben az időszakban kötötte meg intézményünk az újabb egy éves szerződéseket a mozgókönyvtári ellátásra és a 2011-től rendszeresen működő könyvtárbuszos szolgáltatásra is.

A Baranya megyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer (mozgókönyvtári ellátás telepített szolgáltató hely, illetve Könyvtárbuszos szolgáltatás) adatai 2011-ben:

Könyvtárbuszos települések: 2010. december 6-tól a "Könyvtárbusz Projekt" segítségével 28 (2011-től 2 új belépővel) településen (5 kistérségben) egy speciális Mercedes nyerges-vontató "Könyvtárbuszal" végezzük a lakosság kiszolgálását. Komlói kistérség (5): Mecsekpölöske, Vékény, Hegyhátmaróc, Szárász, Tófü; Pécsi kistérség (7):

MŰHELY

Pécsudvard, Ellend, Keszű, Szemely, Gyód, Regenye, Szőkéd; Siklói kistérség (7): Alsószentmárton, Tésenfa, Szaporca, Kásád, Illocska, Siklósbodony, Cún; Sellyei kistérség (6): Piskó, Páprád, Lúzsok, Kórós, Ózdfalu, Gilvánfa; Szigetvári kistérség (3): Almáskeresztúr, Katádfa, Nyugatszenterzsébet.

A könyvtárbusz szolgáltatásait a közel 6.000 dokumentumból álló KSZR (Könyvtárellátási Szolgáltatási Rendszer) állományából valósítjuk meg – amiből több mint 4000 dokumentumot tud egyszerre szállítani a könyvtárbusz; ugyanakkor a könyvtárbuszra beiratkozók közvetetten a Tudásközpont 1 millió dokumentumához hozzáférhetnek.

A Könyvtárbusz szolgáltatóhelyeinek népességszáma Baranya megyében

Sorszám	Település megnevezése	Lakónépesség száma (fő)
1.	Almáskeresztúr	83
2.	Alsószentmárton	1182
3.	Cún	241
4.	Ellend	228
5.	Gilvánfa	381
6.	Gyód	694
7.	Hegyhátmaróc	137
8.	Illocska	240
9.	Kásád	302
10.	Katádfa	175
11.	Keszű	1317
12.	Kórós	229
13.	Lúzsok	259

MŰHELY

14.	Mecsekpölöske	441
15.	Nyugotszenterzsébet	239
16.	Ózdfalu	187
17.	Páprád	169
18.	Pécsudvard	759
19.	Piskó	251
20.	Regenye	133
21.	Siklósbodony	141
22.	Szaporca	238
23.	Szárász	29
24.	Szemely	483
25.	Szókéd	370
26.	Tésenfa	180
27.	Tófü	122
28.	Vékény	151
ÖSSZESEN:		9361

A Könyvtárbusz Projekt

Az uniós pályázat menedzsmentjének (stábjának) bemutatása után röviden ismertetem az előzményeket:

- 1) a 2006 -os (NKÖM - MFB Rt.)
- Közkincs Hitelprogram II. pályázatot;
- 2) a 2008 - TIOP - 1.2.3. -- Könyvtári szolgáltatások összehangolt infrastruktúra-fejlesztése - „Tudásdepó-Expressz című felhívást;
- 3) a 2009 - TIOP - 1.2.3. - forrásnövelés - nyertes pályázatát, mellyel a megyei-városi könyvtár 99.999.170.- Ft támogatás nyert el;
- 4) a sikertelen közbeszerzés körülményeit;
- 5) a szervezeti átalakításokat: a pályázó Csorba Győző Megyei Könyvtár integrációját a Pécsi Városi Könyvtárral, valamint
- 6) az eredeti pályázat teljes átdolgozásának okait.

Az utóbbi miatt – első lépésben - az eredeti pályázati dokumentációt kellett módosítani a következő problémák miatt:

- 2010 januárjában kiderült az egyik legfontosabb probléma: nettó 3 m a Tudásközpont garázsajtójának mérete! Tehát a könyvtárbusz csak ez alatti méretben tud beállni a garázsba. A fenntartó egyértelműen arra szólította fel az intézményt, hogy nem kíván más parkolóhelyet keresni a járműnek, mert az újabb anyagi teher lenne.

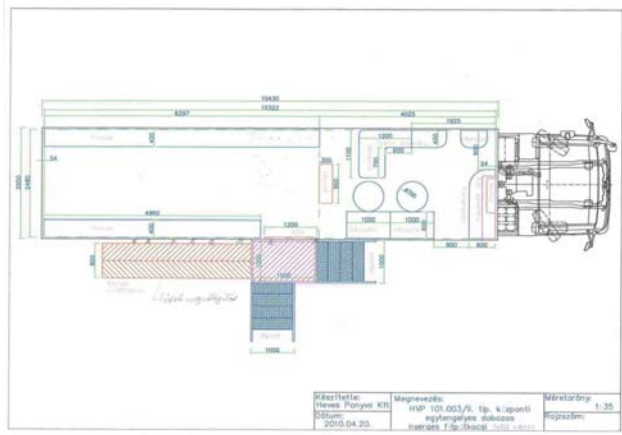
- A másik legfontosabb probléma az volt, hogy az eredeti pályázatban nem szerepelt a jármű önálló szélessávú internethez való csatlakozásának megoldása (csak egy wifi volt betervezve!). Változtatásunkban a Hungaro DigiTel mobil műholdas szolgáltatási rendszer parabolaantennával biztosítaná ezt. E berendezés azért is fontos, hogy megvalósulhasson a pályázat egyik legfontosabb eleme: az Internet által nyújtott webes és e-szolgáltatások gyors és gombnyomásra történő üzemképes igénybevétele Baranya megye leghátrányosabb helyzetű településein is, ahol nincs sem mobil, sem Internet szolgáltatói lefedettség. Továbbá azért is elengedhetetlen, mert a mobil könyvtári szolgáltatást nyújtó járműben történő könyvtári munkafolyamatoknak (kölcsonzés) és a rádiófrekvenciás biztonsági rendszernek (RFID) is széles sávú internet alapokra kell épülnie.

A Könyvtárbusz Projekt „2.” nekifutásának és az új közbeszerzési eljárás megindításának kiindulási alapja – mindezek alapján - a könyvtári mozgókönyvtári szolgáltatás magas szintű IKT eszközökkel történő mobilizálása, a járműtípus módosítása és az új közbeszerzési dokumentáció összeállítása volt.

Mindezek figyelembevételével a megyei-városi könyvtár a következő lépéseket tette:

- a jármű műszaki paramétereinek teljes átdolgozása (3 szerződés-módosítással),
- folyamatos piackutató tárgyalások után eredményes közbeszerzés lebonyolítása.

2010. augusztus 16-ával kezdődött el a Könyvtárbusz gyártása, melynek elkészítési határideje 2010. december 6-a volt. A vontató jármű beszerzését (Mercedes Atego) a Jász-Plasztik Kft.; a felépítmény elkészítését pedig Heves Ponyva Kft. vállalta.

A Könyvtárbusz első látványterve

Amíg készült a Könyvtárbusz, addig a megyei-városi könyvtár Hálózati Osztálya és a projekt menedzsmentje a szakmai feladatokat készítette elő a következők szerint:

1. A könyvtári cél megfogalmazása - a kistéleplésen élők („hátrányos helyzetű” emberek) közvetve (a Tudásközpont 1 millió állományából); vagy közvetlenül a Könyvtárbusz szolgáltatásait igénybe véve azonnal (de leghamarabb két héten belül!) férjenek hozzá a korszerű és minőségi könyvtári szolgáltatásokhoz.

2. A feladatellátás rendszerében egyeztettünk a fogadó kistéleplések önkormányzataival a

- személyi feltétel (kontaktszemély) és a
- tárgyi feltétel: állandó megállóhely és áramforrás a kéthetente 1,5 óra nyitva tartási időben biztosításáról.

3. Intézményünk pedig vállalta az alábbiakat:

- Tárgyi feltételek:

- az állomány beszerzése,
- a kötelező Uniós elemeket tartalmazó információs táblák, szóró- és információs anyagok elkészítése,
 - könyvtári és olvasói munkahely, illetve a mozgókönyvtár berendezési tárgyainak beszerzése (laptop, projektor, házimozi szett DVD lejátszóval),
 - a könyvtárbusz üzemeltetési feltételeinek biztosítása (Casco, kötelező biztosítás, zöld kártya, üzemanyag stb.)
- Személyi feltételek:
- könyvtárbusz-vezető alkalmazása,
- könyvtáros(ok)/ és takarítószemélyzet felvétele.

Végül is határidőre: 2010. december 6-ára megérkezett a „CSODAMASINA”...

Projektzáró rendezvény a pécsi Dél-dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközpontban

Könyvtárbusz Projekt Technika...

RFID= rádiófrekvenciás azonosító rendszer (Radio Frequency Identification)

Multifunkciós berendezés: nyomtató, szkennel, fénymásoló

TV készülék és kölcsönző laptop

5.1-es hangrendszer, projektor és beépített vetítövászón

Parabola antenna és beltéri egysége

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.szecsenyiterv.gov.hu
88 48 638 628

HATÁRÁTKÖZLÉS MEGJÜL

A projekt az Európai Unió támogatásával valósul meg.

SZÉCHENYI TERV

A könyvtárbusz technikai berendezései

Az előadás utolsó harmadában képekkel illusztráltam a Könyvtárbusz szolgáltatásait; az alábbiakban ezekből válogattam néhányat:

Könyvtárbusz Projekt SZOLGÁLTATÁSOK

- Helyben olvasás
- Újságok, folyóiratok helyben használata
- AV dokumentumok helyben használata

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.szecsenyiterv.gov.hu
88 48 638 628

HATÁRÁTKÖZLÉS MEGJÜL

A projekt az Európai Unió támogatásával valósul meg.

Csoorba Győző Megyei - Városi Könyvtár

SZÉCHENYI TERV

Könyvtárbusz Projekt SZOLGÁLTATÁSOK

- Számítógép- és internet használat
- Nyomtatás, szkennelés
- E-ügyintézés
- On-line adatbázisok használata

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.szecsenyiterv.gov.hu
88 48 638 628

HATÁRÁTKÖZLÉS MEGJÜL

A projekt az Európai Unió támogatásával valósul meg.

Csoorba Győző Megyei - Városi Könyvtár

SZÉCHENYI TERV

Könyvtárbusz Projekt SZOLGÁLTATÁSOK

- EU információ szolgáltatás
- Szaktájékoztató
- Álláskeresés

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.szecsenyiterv.gov.hu
88 48 638 628

HATÁRÁTKÖZLÉS MEGJÜL

A projekt az Európai Unió támogatásával valósul meg.

Csoorba Győző Megyei - Városi Könyvtár

SZÉCHENYI TERV

Könyvtárbusz Projekt SZOLGÁLTATÁSOK

2011. július 16. - Vékény falunap

- Könyvtári és közösségi rendezvények, programok

2011. június 14., azok a csodálatos dílatok! - Telegdí Agnes író olvasó találkozó két helyszínen:
Cún község létszáma: 16 fő, Lúzsok község létszáma: 63 fő.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.szecsenyiterv.gov.hu
88 48 638 628

HATÁRÁTKÖZLÉS MEGJÜL

A projekt az Európai Unió támogatásával valósul meg.

Csoorba Győző Megyei - Városi Könyvtár

SZÉCHENYI TERV

MŰHELY

Végül pedig a Könyvtárbusz használatának **első félévi statisztikai adatait** mutattam be:

Könyvtárbusz - Látogatók száma:	14 év alattiak száma	14-55 év közöttiek száma	55 év felettek száma	
Almáskeresztúr	23	37	16	
Alsószentmárton	76	60	16	
Cún	46	50	14	
Ellend	48	124	16	
Gilvánfa	37	43	16	
Gyód	15	27	6	
Hegyhátmárc	104	112	19	
Illocska	53	71	6	
Katádfa	28	46	12	
Kásád	11	44	14	
Keszű	9	12	10	
Kőrös	25	76	1	
Lúzsok	65	118	1	
Mecsekpölöske	15	54	21	
Nyugotszenterzsébet	51	93	9	
Ózdfalu	33	69	30	
Piskó	74	47	8	
Pécsudvard	39	63	25	
Páprád	12	65	19	
Regenye	22	46	32	
Siklósbodony	18	28	1	
Szárász	2	20	14	
Szaporca	48	112	8	
Szemely	40	91	23	
Szőkéd	20	44	37	
Tésenfa	52	51	3	
Tótfű	22	55	10	
Vékény	14	72	6	
Összesen:	1002	1730	393	
Mindösszesen:				3125

Beiratkozott olvasók	2010 december 11-től 2011 szeptember 28-ig
Almáskeresztúr	16
Alsószentmárton	22
Cún	37
Ellend	33
Gilvánfa	60
Gyód	22
Hegyhátmárc	17
Illocska	46
Kásád	25
Katádfa	19
Keszű	15
Kőrös	27
Lúzsok	33
Mecsekpölöske	24
Nyugotszenterzsébet	28
Ózdfalu	31
Páprád	19
Pécsudvard	31
Piskó	29
Regenye	20
Siklósbodony	19
Szaporca	36
Szárász	6
Szemely	44
Szőkéd	32
Tésenfa	26
Tótfű	19
Vékény	24
Össz:	760

MŰHELY

Rövid előadásomban arra igyekeztem rámutatni, hogy a KÖNYVTÁRBUSZ tényleg „EZERREL” és jól dolgozik, mert...

- ☺ ellát több mint 9X1000 lakost Baranya megyében;
- ☺ A korszerű könyvtári szolgáltatást már több mint 3X1000 Baranya megyei lakos vette igénybe;
- ☺ háromnegyed év alatt a kölcsönzött dokumentumok száma több mint 10X1000 db;
- ☺ a Könyvtárbusz több mint 16X1000 kilométert futott.
- ☺ 2011 végéig a beiratkozott olvasók száma el fogja érni az 1000-et...

Dr. Szabolcsiné Orosz Hajnalka

